

STRÖMSTAD AKADEMIS FIRA SKRIFTSERIE

Gudmund Bergqvist

**Övriga konferenser och föreläsningar
sommaren 21 – sommaren 22**

No. XXIX, SEXTILIS MMXXII

ISBN: 978-91-89331-55-6

Strömstad akademis styrelse beslutade 24 juli 2013 att inrätta Strömstad Akademis Fria Skriftserie med följande riktlinjer: Ledamöter i Strömstad akademi har rätt att utan granskning få manuskript publicerade elektroniskt i Strömstad akademis fria skriftserie. Det enda som gäller är att författaren ansvarar för innehållet och för att det inte strider mot svensk lag eller innehåller copyrightskyddat material. Manus skickas direkt till webansvarig.

Övriga konferenser och föreläsningar

Strömstad akademi sommaren 21-sommaren 22

Gudmund Bergqvist

Inledning

Strömstad akademi har trots covid.19 pandemin förutom sina regelbundna sommarkonferenser i Strömstad även haft andra konferenser och föreläsningar.

Under åren har översikter av dess olika föreläsningar gjorts och publicerats i den fria serien : Föreläsningar från starten i FFS 12, Vetenskapslördagar i Falun i FFS17, Onlineföreläsningar i FFS 18. Abstracts från vetenskapsdagar Strömstad 2019 och 2022 har publicerats som FFS 11 respektive FSS 26 .

Online föreläsningar har nu föreningen haft i 2 år. Det är ett praktiskt sätt att året runt kunna erbjuda föreläsningar utan att våra medlemmar behöver resa. Flera av våra online föreläsningar har publicerats i SAV och en del på You Tube. Strömstad akademi planerar att fortsätta sin online verksamhet vilken har kunnat ske bland annat genom SAMarbete med andra universitet, institut och föreningar.

Trots Covidpandemin har Strömstad akademi lyckats hålla 2 extra konferenser dels i Falun dels i Mullsjö - Marston Hill .

Vetenskapslördagarna på Dalarnas museum verkar vara en grundlagd tradition och fortsätter förhoppningsvis. Konferensen på Marston Hill är ett exempel på hur man kan ha ytterligare konferenser inom föreningens ram. Vi hoppas på en fortsättning.

Försök att ha SAMarbete med Bohusläns Museum med föreläsningar har ej kunnat genomföras p.g. av pandemin. Ett mycket ambitiöst program för hösten 2022 har dock redan annonserats och är en breddning av föreningens verksamheter som är önskvärd.

Redaktionskommittén

Vetenskapslördag

11/12

kl.12.00-16.30

Dalarnas museum / hörsalen

En dag med fokus på FN:s
globala mål för hållbar utveckling

- 12.00** Moderator Magnus Odebäck Ljunge
Magnus Odebäck Ljunge projektledare för "Alla dessa föremål" vid Dalarnas museum
- 12.15** Hållbar befolkning
Lars Broman professor i fysik / *Talar inom mål 1, Ingen fattigdom*
- 12.45** Vaccination mot COVID-19 - Hur har det påverkat den globala folkhälsan?
Tomas Bergström professor i klinisk mikrobiologi / *Talar inom mål 3, God hälsa och välbefinnande*
- 13.15** PAUS Möjlighet att köpa fika på restaurang Kopparhatten.
- 14.00** Hur kan vi främja livslångt lärande och likvärdig utbildning för alla?
Maria Spante docent i informatik / *Talar inom mål 4, God utbildning för alla*
- 14.30** Det eviga kärnkraftsavfallet
Göran Bryntse assisterande professor i energieffektiv teknik / *Talar inom mål 7, Hållbar energi för alla*
- 15.00** Är nya innovativa tekniker såsom elvägar, magnetåg och vätgas långsiktigt hållbara?
Rune Wigblad professor i företagsekonomi / *Talar inom mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur*
- 15.30** PAUS
- 15.45 -16.30** Avslutande panel med medverkande föreläsare

Med stöd av:

FN-förbundets Daladistrikt, Dala energiförening, Falu miljögrupp, Jordens vänner Dalarna, SKPF pensionärerena avd 6 i Falun, Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen, Naturskyddsföreningen i Falun, Omställning Falun, Närverket Population Matters Sweden

Vetenskapslördag Falun 11december 2021

Sammanfattning av John Fletcher

Falu-avdelningen genomförde i SAMarbete med **Folkuniversitetet i Falun** sin traditionella 'vetenskapslördag' på **Dalarnas Museum**.

Temat var 'FN's hållbarhetsmål', med Mål 1 – Ingen fattigdom, Mål 3 – God hälsa och välbefinnande, Mål 4 – God utbildning för alla, Mål 7 – Hållbar energi för alla SAMt Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur i fokus.

Lars Broman, professor i fysik,

Mål 1 – Ingen fattigdom

Han fokuserade på befolkningsutvecklingens betydelse för att häva fattigdomen i världen. Han konstaterade inledningsvis att fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär även brist på frihet, inflytande, hälsa, utbildning och säkerhet. Det brukar kallas för multidimensionell fattigdom. Idag lever 1,3 miljarder människor i multidimensionell fattigdom och av dessa är hälften under 18 år. Brist på mat, sjukvård, säkerhet och rent vatten dödar tusentals människor varje dag, men det har faktiskt blivit bättre! Sedan 1990 har den extrema fattigdomen halverats. Han berättade om den engelske prästen Thomas Robert Malthus, som i slutet av 1700-talet tecknade bilden av en mänsklighet som "växte ifrån" SAMhällets förmåga att producera tillräckligt med mat. Resultatet skulle, enligt Malthus, bli svält och krig, med resultat att 'balansen' mellan befolkning och försörjningsförmåga återställdes – fram till nästa katastrof. Världen har, trots den oerhört snabba befolkningsutvecklingen, på det stora hela undvikit de alltomfattande katastrofer Malthus förutspådde, men vi är på intet sätt skyddade från konsekvenserna av en fortsatt befolkningstillväxt. Sverige förbrukar redan nu fyra gånger så stora resurser som jorden erbjuder – om hela jordens befolkning skulle nå vår höga levnadsstandard. Vi dignar redan under trycket av klimatförändringar och en kommande brist på mat som leder till att vi behöver avstå från att skaffa fler barn. Lars illustrerade effekterna av befolkningsökningarna med exemplet Afghanistan, där den snabba befolkningstillväxten (en tredubbling på 30 år!) gör fattigdomsbekämpningen utomordentligt svår.

Tomas Bergström, professor i klinisk mikrobiologi,

Mål 3 – God hälsa och välbefinnande.

Han fokuserade på Covid 19 och konstaterade att den utomordentligt snabba framtagningen av vacciner byggde på grundforskning som utfördes för 20 år sedan, då utan att väcka större intresse bland andra forskare. Kunskaperna blev en oundgänglig bas för produktionen av Covid 19-vaccinerna och sparade många år i utvecklingsarbetet. Den exceptionellt intensiva massmediebevakningen har fokuserat på faktorer som varit mindre betydelsefulla – men mera rubrikvänliga. Så har till exempel de olika virus-varianterna, alfa, beta, delta, omikron,... fått mycket uppmärksamhet, trots att den sortens utveckling varit näst intill självklar och inte särskilt oroväckande för yrkesfolket. Virus-varianter tenderar att bli mindre farliga över tid, även om de kan bli mer smittsamma. Vi vet inte i dag om omikron-varianten representerar en första sänkning av risknivåerna, men tror oss se en lägre dödlighet än för tidigare varianter. Det vi tycker oss se är dock att vaccin efter tre doser ger ett tämligen gott skydd, men framför allt att dödligheten är påtagligt lägre. Det bästa skyddet får

man av att ha varit Covid-smittad själv. Tomas betonade den stora risken med att vi tillåter att det utvecklas öar av ovaccinerade, både nationellt och internationellt. Här spelar låg inkomst och låga utbildningsmeriter en central roll, vilket pekar på att sociala livsbetingelser, snarare än nya virusvarianter, kan vara avgörande för vår förmåga att bekämpa pågående och framtida virusepidemier.

Maria Spante, docent i informatik,

Mål 4 – God utbildning för alla.

Hon inledde med att betona vikten av att flickor ska kunna få samma utbildning som pojkar i alla delar av världen. Hon pekade bl a på den indiska flickan Malala som sköts (men överlevde) för att hon gick i skolan och talade om vikten av utbildning. Hon har blivit en symbol för den frihetsrörelse som växer fram ur kvinnors utbildning. Maria hämtade sedan exempel på en annan sorts utbildningssituation när hon redovisade en studie av pojkars och flickors skolresultat i årskurs 9 i en svensk kommun. Undersökningen pekade på ett tydligt mönster: pojkarna hade i genomsnitt klart lägre resultat än flickorna – och det är inte klart vad detta beror på. Man har undersökt en rad tänkbara faktorer, exempelvis könsfördelningen bland de pedagoger barnen möter, från förskolan och uppåt, men utan att finna tydliga mönster. Hon väckte också en mer principiell fråga: I vilken utsträckning är det verkligen meningsfullt att genom politiska beslut detaljstyra pedagogernas arbete? Det finns en reell risk att utbildade pedagoger inte tillåts att använda den specialkunskap och den erfarenhet de vunnit genom långa studier och åratals erfarenhet.

Göran Bryntse, assisterande professor i energieffektiv teknik,

Mål 7 – Hållbar energi för alla.

Göran fokuserade på den mycket aktuella frågan om slutförvaring av kärnbränsle. Enligt nu gällande planer ska kärnbränslet inkapslas, först i en särskild sorts gjutjärn ('segjärn') och sedan i koppar för att därefter placeras 500 meter under marknivån där varje kapsel innesluts i bentonitlera. Göran väckte en rad invändningar mot dessa planer: • Både gjutjärn och koppar har visat sig korrodera mycket snabbare än man antagit hittills. • Bentonitleran innehåller mineraler som påskyndar korrosionen eftersom den innehåller främmande mineraler. • Djupet, 500 meter, tillåter grundvattnet att cirkulera upp till markytan, vilket kan bidra till spridning av radioaktivt vatten. Göran föreslog en legering av palladium och titan som ett överlägset alternativ vad gäller risk för korrosion. Han föreslog vidare att slutförvaringen läggs på flera tusen meters djup, eftersom detta skulle förhindra oönskad grundvattencirkulation till ytan.

Rune Wigblad, professor i företagsekonomi,

Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur.

Han beskrev Sveriges existerande industriella verksamhet som byggd på stabila förutsättningar, förutsättningar vilka emellertid i dag står under förändring. Övergången från fossil till grön energi (främst sol- och vindkraft) medför att tillgängligheten av betydande delar av framtidens energiproduktion kommer att fluktuera i former som inte kan styras. Detta kommer att kräva ett mycket omfattande arbete för att utveckla vår förmåga att lagra energi. Det vi har i dag är:

- Vatten, som kan lagras i dammar.
- Batterier, som dock fortfarande kräver ett omfattande utvecklingsarbete i flera hänseenden.
- Vätgas, som kan lagras (explosionsrisk måste förebyggas!). Produktionen är emellertid

mycket energikrävande och därför dyr.

Rune konstaterade att svensk teknisk utveckling tenderar att vara reaktiv, snarare än proaktiv. Vi reagerar på händelser i vår omvärld, snarare än att utveckla ny teknik av 'egen kraft'. Detta handlar delvis om att våra politiker inte har möjlighet att få överblick över den tekniska utvecklingen. Sverige behöver därför utveckla former för att följa och ligga i framkant av den globala tekniska utvecklingen.

Online föreläsningar sommaren 21 till och med våren 22

Den verksamhet med onlineföreläsningar till akademins medlemmar som startades hösten 20 var uppskattad och ett sätt att hålla kontakt med föreningen under större delen av året och mellan olika delavdelningar att kunna vidga utbudet.

Den redogjordes för i en Sammanfattning FFS 18

Sedan sommaren 21 har online föreläsningarna diversifierats och förekommer nu på ett integrerat sätt i föreningens aktiviteter. Ett antal av föreläsningarna har lagts upp på SAV

Föredragen numrerade x

Utsändning av externa föredrag

1 **21-07-07 Lars Broman med flera** Almedalsveckan :Kan kärnkraften rädda klimatet **Central S a.**

2 **Det har även sänts ut podcasts t.ex.** en om ekonomi 21-07-07 **centralt av S a**

3 **Till många i föreningen sändes länken till Dan Hellbergs s begravning 210723**

4, 5 **I nyhetsbrevet juli 21 gavs länkar till 2 föreläsningar av Bodil Jönsson** Om arbete ‘

Under verksamhetsåret hölls föreläsningar on line i Samarbete med andra parter liksom föregående år. Dvs. Karolinska Institutet, Rotary Poseidon Göteborg, Göteborg Rotary , Immigrant Institutet. Sahlgrenska akademien

Föreläsare från Strömstad akademi skrivs med **tjock stil-**

Andra online med många deltagare och av diskussionstyp. Protokoll

6 **21-07-01 Jens Allwood** om immigration sem 3

7 **21-08-11 JensAllwood** om Immigration sem 4

8 **21-10-06 Jens Allwood** om immigration sem5

9 **21-11-25 JensAllwood** om immigration sem, 6

10 **21-12-08 Penti Käppi** om immigration sem 7

Alla dessa Immigrant Institutet och Lokalavd Göteborg SA. SAV **29** från ett av dem

Den 24 maj hölls en ersättningsföreläsning då ordinarie fått hastigt påkommen sjukdom i familjen:

11 **21- 05-24 Peter Fritzell**

Svenska register inom hälso- och sjukvården

Centralt Strömstad akademi

12 21-06-9 Tomas Bergström

Covid 19- Aktuellt läge I Sverige och Världen

Centralt Strömstad akademi + SAHlgrenska sjukhuset

13 21-06-15 Anders Hammarberg (Karolinska Institutet).

Alkoholproblem utveckling av modern behandling

Centralt Strömstad akademi Karolinska Institutet

14– 25 21-08-30---210902

Hela Vetenskapsfestivalen har varit online.

4 dagar med analoga och även digitalt sända föreläsningar

Strömstad akademi centralt

även upplagd som SAV 35. och mycket finns även på YouTube

Olika föreläsningar finns på SAV 34 och 36-42

26 21-09-11 Cenap Turunc

Integration - i allmänhet i Sverige och i synnerhet i Göteborg.

Immigrant Institutet + Lokalavd Göteborg SA

27 21-10-04 Carl Olivestam

Your values and others Convince or be convinced

Rotary Poseidon +Rotact Poseidon + Lokalavd Göteborg SA

SAV 48

28 21-10-25 Mirella Forsberg Ahlcrona:

"Vem får jag lov att bli?" - Om invandrarbarnens formella och informella förutsättningar att skapa och välja sin framtid i Sverige.

Lokalavd Göteborg SA - Immigrant Institutet

29 21-11-10 Joel Parthemore:

"Internet as cultural transformation: IT education in the Ghanaian schools"

Immigrant Institutet Göteborg lokalavd SA

30 21-11-29

Jens Allwood

Intercultural communication

Lokalavd Gbg SA Rotary Poseidon + Rotaarct Poseidon

31 22-01-24

Per Erik Korsström,

Putin sitter I förarsätet geopolitiskt

Rotary Poseidon, Rotary Strömstad Lokalavd Göteborg SA

32 22-01-27 Charlotta Kåks Röshammar

Ett nytt liv I Sverige

Immigrant Institut + Lokalavd Göteborg SA

33 22-02-07 Anders Gustavsson

Koleran under 1800 talet ur ett folkligt perspektiv

Rotary Poseidon , Rotary Strömstad . Lokalavd Göteborg SA

SAV46

34 22-02-18 Elisabeth Alsén Jens Allwood

Tre böcker kring immigration och integration

Lokalavd Göteborg SA Immigrant Institut

35 22-02-21 Lars Nordström

Frankrikes försök att bli stormakt.

Rotary Göteborg + Lokalavd Göteborg SA

36 22-03-24 Cenap Turunc

Orsaker till Mellanösterns konflikter ur historiskt och religiöst perspektiv

Immigrant Institutet + Lokalavd Göteborg SA

37 22-04-20 Arjan Verdooren

The TOPOI model ; an inclusive and communicative approach to Intercultural Interaction

Immigrant Institutet + Göteborg lokalavd SA

38 22-05-09 Mikael Tiger

Ketaminbehandling av depressioner

Centrala SA webb

SAV 49

39 22-05-11 Huong Bergström och Camilla Bui

"Hjälpbank" en modell för integration av Vietnameser i Sverige

Immigrant Institutet + lokalavd Göteborg SA

40 22-06-15 John Fletcher

Om att ta bort murarna kring våra svenska ghetton – och om viljan att göra det

Immigrant Institutet + lokalavd Göteborg SA

Seminarium på Marston Hill 7-8 maj 2011

Seminariet var från lunch till lunch och tog upp tre Saker:

- Migrationsseminarium
- Metodantologin
- Akademin framtid

Deltagare var:

Jens Allwood

Elisabeth Ahlsén

Gudmund Bergqvist

Per Flensburg

John Fletcher

Cenab Turunç

Peter Währborg (endast den 8:e)

e-postadresser till deltagarna:

Gudmund Bergqvist <gudmundbergqvist@hotmail.com>, Per Flensburg <per@flensburgs.se>, John Fletcher <john.f.fletcher@gmail.com>, Cenab Turunc <turunc04@gmail.com>, Peter Währborg <peter@wahrborg.se> elisabeth Ahlsén <elisabeth@allwood.se>, Jens Allwood <jens@allwood.se>

Upplägget var kortare presentationer av deltagarna och diskussion därefter. Nedan är föredragningslistan. Tillskriv författarna om ni vill ta del av deras presentationer.

41 Migrationseminarium 7 maj

Här presenterade deltagarna sina idéer kring migration.

1. Jens Allwood - Introduktion och välkommen
2. Jens Allwood - Migration – en översikt
4. John Fletcher - varför unga flyktingar/flyktingbarn förlorar tilltro till framtiden - och om svårigheter åtgärda situationen.

5. Elisabeth Ahlsén - Migration - positiva och negativa aspekter
6. Per Flensburg, Spel för att förmedla svenska värderingar
7. Cenab Turunc: Olika religiösa grupper i mellanöstern
8. Gudmund Bergqvist

Det diskuterades om vi skulle skriva en antologi om migration och jag tror Jens och Elisabeth skulle jobba vidare med idén, John hade en bok på gång, men hade tappat en del av sugen. Vi försökte återupprätta den. Per hade ingen möjlighet att skriva programmet (Jens hade dock kontakter i Skövde på spelutveckling) men Per åtog sig att skriva ett antal scenarier i mer eller mindre skönlitterär form. Jag tror Jens kallade det för critical events. Cenab hade också någon form av omfattande informationsinsamling på gång, men jag hade annars velat ha honom som faktagranskare och inspiratör i mitt skrivande. Gudmund SATT i andra delen av SALen och jag hörde dessvärre inte vad han SA.

42 Metodantologin

Allt materialet finns förutom ett antal kommentarer från en naturvetare i Karlstad. Osäkert när de kan inkomma, men Jens trodde den kunde bli klar nån gång i höst. Det utbröt en avancerad diskussion mellan Peter och Jens, vilken i stora delar gick över min horisont.

43 Akademin framtid

Det blev inte så lång diskussion som vi hade hoppats men en del punkter kom upp och för en gångs skull antecknade jag flitigt. I punktform.

Problem vi har/har haft:

- Ordföranden som inte fått till tydliga beslut
- Icke-konstruktiv kritik

Syftet m m med akademien:

- Peter berättade att han funderat mycket på akademins syfte och han föreslog att det skulle tillsättas en grupp för att ta fram detta.
- Utvidga styrande grupper: varje ledamot ska ta på sig något uppdrag
- Vad är det för något som skiljer oss från andra akademier?
- Hur ska vi få ett så spetsigt syfte som möjligt?
- Vilka krav har vi på ledamöterna?
- Arbetsgrupp som tar fram syftet?
- Fri och tvärvetenskaplig akademi som motverkar ålderism
- "Fri" innebär att vi gärna tar emot pengar men inte order.

Aktiviteter

- Publikation av skrifter
- Akademien måste bli större, varje person värvar en ledamot
- Öppnar för juridiska personer
- Hur ska vi sprida kunskap om våra publikationer?
- Stödjande ledamöter blir adjungerade ledamöter?
- Ska vi jämföra oss med Vetenskapsakademien eller ett universitet?
- Föreläsningar ska bli nationella

- Konferenser om intressanta ämnen
- Filosofiska rummet, Vetenskapens värld som instrument för marknadsföring

Bohusläns Museum annons

Föreläsningar i samarbete med Strömstad Akademi

Folkuniversitetet och Bohusläns museum har startat ett samarbete med Strömstad Akademi. Akademiens drygt 100 medlemmar, både äldre och yngre, skapar tillsammans en gedigen kunskapsbank av vetenskaplig kompetens och beprövad erfarenhet inom humaniora, samhällsvetenskap, naturvetenskap, teknologi och medicin.

På
Bohusläns
museum

6/9 19.00

Det eviga avfallet

Göran Bryntse, assisterande professor i energieffektiv teknik

13/9 19.00

"Underdånig var hon inte." Bohuslänska kustkvinnor

Anders Gustavsson, professor i etnologi

11/10 19.00

Stormaktsdrömmar och sönderfall – i historiens ljus

Bo Andersson, professor i utbildningsvetenskap

8/11 19.00

Kärleksinvider i litteraturen

Torsten Rönnerstrand, biträdande professor i litteraturvetenskap

22/11 19.00

Sjukdomar förr och nu

Peter Währborg, professor i invärtes medicin

